

26.prosince 1989

M a r x
dělal
o m y l y.

Následovníci

M O H Y L Y.

M.M.

"Nowa wieś" č.49-50 / 1989

Anna Achmatovová:

Nový roku s novým hořem,
vítejte! Jen si zatančí
nad Baltickým mlžným mořem,
křivonohý hrbáči!

Jaký osud čeká na ty,
kteří ušli schůzce s katy?
Padnou v poli kdoví kde.

Sviť jim, sviť jim, hvězdo smutná!
Žádný už chléb nechutná,
s drahými se nesejde.

Leden 1940

Ze "Spáleného sešitu"

u v n i t ě č í s l a :

1. Andrej Černov: Va-bank.
2. Signatářům manifestu Hnutí za občanskou svobodu.
3. Prohlášení zástupců Demokratické mládeže.
4. Vladimír Ševeljev: Bože na pomoc.
5. Číslo korunového a devizového konta Občanského fóra.
6. Program a zaměření Československé demokrat.iniciativy
7. K d o j s m e a c o c h c e m e.

v y c h á z e l o

1973 - 1975

o b n o v e n o

1987 ročník 6 čís

Vydává: Vladimír Hajný, Čs.armády č.34, 787 01 Šumperk

12

Když 10. listopadu na televizorech celé země se objevila tvář nemladé, energické ale velmi sebevědomé ženy, tak jsme se všichni společně podivili, /tak taková je!/. Nina Alexandrovna Andrejevová se stoicismem odvrženého proroka, stále slavnostně vyhlášovala cosi o svých principech.

Ale 13. listopadu za stálého deště se uskutečnil míting Vasileostrovského obvodu v Leningradě, který předcházel mítingu, který za devět dní nadzvedne celé město a potom i celou zemi. Řečníci byli předem připraveni a určitě i prověřeni. Ocitujeme jejich nejcennější politické názory: "Jestli půjde věci takhle dál, tak v Sovětech nebudou komunisté!" /upozorňujeme, že pouze 15 % delegátů jsou dnes nestraníci. Méně než při Brežněvovi a Černěnkovi/. "My uhýbáme ze socialistické cesty!", "Rezoluce o změně míst na XIX. stranické konferenci byla chybou".

Pružina antiperestrojkových sil se stahuje; i v Leningradě:

1. Dopis Niny Andrejevny vzniklé v hlubinách orthodoxních lektorů aparátu.
2. Společnosti typu "Patriot", "Ruský nacionálně-partiotický centrum".
3. Panické vystoupení I.F.Solovjeva na plénu ÚV po porážce ve volbách.
4. Vytvoření "Spojeného frontu pracujících".
5. Návrh na volby podle výrobních okruhů.
6. Stranický aktiv Leningradu: "Je nutný sjezd!".
7. Podpora stávek v Estonsku.

8. Plenum RK KSSS Vasileostrovského okresu: /"Sjezd, Sjezd!"/

Z dopisu redakci: "Díval jsem se a přemýšlel: "Cožpak ti slepci na tribuně nechápau, že vedou společnost k občanské válce?"

15. listopadu. V "Leningradské pravdě" pod rubrikou "Pozice" vyšla metodická stať tajemníka oblastního výboru strany J. Denisové: "Materiální a psychologický nepořádek se prohlubuje především hloupým uspěchaným přecocnováním historických faktů a jistot, pochybnostmi o cestách rozvíjení strany, narušením obrazu Vlasti, odřeknutím se získaných těžkou prací duchovních ideálů"... "řeč jde o legalizaci i objevení se na otevřené politické scéně koryfejí stínové ekonomiky, v jejichž rukou je již dnes soustředěno kolem 500 miliard rublů". "Již dnes mají nemálo obránců mezi publicisty, vědci, zákonodárci. Ale to je pouze začínající stadium". "...zavedení výjimečného stavu", "které samozřejmě není konečným cílem zachování vlády, ale "prostředkem ulehčujícím provedení reform, dovolujícím překonat krizi...".

Ubohá Nina Andrejevna! XJe diletantem a víc nic. 15. listopadu vybledla její sláva, ztratila se ve světle nově vzniklé hvězdy leningradského politického nebe. Nečtivme se je to chemik a ne kandidát právních věd. To ale už nejsou výkřiky z balkónu na mítingu, ale politický program.

21. listopadu začalo práci společné plénum Leningradského oblastního a městského výboru strany a první tajemník Boris Věmiaminovič Gidappov řekl: "...část komunistů /a to i mezi nejvyššími stranickými představiteli/ s nepochopením sleduje jak jde proces masivního cílevědomého rozmývání socialistických ideálů, jak sezstahuje kolem nás jednostranné posuzování jistě že neprosté, dramatické, ale i hrůzná historie naší vlasti". "Přestaneme být sami sebou jestliže opustíme naše socialistické přednosti, dovolíme zuřivým pseudodemokratům ohlupovat lidi sladkými pohádkami o "národním kapitalismu", neohraničené demokracii a nestranické glasnosti". "Pseudodemokratickým hlupáctvím nadávají na všechny, kteří se osmělí říci jiný názor, vytváří se obraz o nevyhléditelnosti naší společnosti". "Výsledek je jistý - společenské chápání je v nemalé míře dezorientováno. Myšlení lidí je ohlupováno obrazy všude sedících byrokratů, aparátčiků, šovinistů, stalinistů, antisemitů..."

29. listopadu. Interview bez jediné otázky s národním poslancem SSSR Anatolijem Alexandrovičem Sobčakem: - Období Frondy naší perestrojky se skončil. Do této doby nás aparát nepřijímal vážně, před půl rokem řekl jeden z předních činitelů o I. sjezdu: "Sebrala se taďy všelijaká holota!". Dnes nás přijímají zcela vážně. A budou s námi tůky zcela vážně bojovat. Všechny konservativní síly se dnes seklupují, všechno temné, zaostalé, tvrdé, které je v naší společnosti... V těchto podmínkách konservativní a reakční síly nám vyhlášují boj pod hesly: "Zpět, k diktatuře proletariátu!", "Nedovolíme udeřit perestrojkou po komunismu!", "Politbyro - k odpovědnosti!"

Signatářům manifestu Hnutí za občanskou svobodu.

Vážení přátelé!

Obracíme se na Vás v nových podmínkách poprvé. Jestliže jste v těchto dnech o našem hnutí mnoho neslyšeli, je to tím, že pražští stoupcí HOSu dávají nyní všechny své síly Občanskému fóru, jak to vyplynulo ze aliby, který si daly všechny nezávislé iniciativy hned při vzniku OF; že počkají s rozvíjením vlastní činnosti až do vytvoření podmínek pro normální politický život. Proto také podíl "HOSistů" na práci pražského koordinačního centra OF je značný. Podobně víme, že i mnozí stoupcí HOSu mimo Prahu se ujali organizační práce pro OF. To však neznamená, že bychom neměli na našem hnutí zájem. V neděli 3. prosince 1989 se sešel rozšířený koordinační výbor HOSu, aby jednal o dalším postupu hnutí. Ukázalo se, že v hnutí jsou nejméně tři programové tendence; jak víte, HOS spojoval již od svého vzniku občany různých názorových směrů - sociálně demokratického a křesťansko demokratického, které se sformovaly v samostatné politické strany; další reprezentují ti, pro něž zůstává základní politickou orientací manifest HOSu. Z těchto důvodů bylo usneseno:

- a/ zaslat tuto krátkou zprávu všem signatářům;
- b/ svolat na nejbližší dobu konferenci všech stoupců HOSu, abychom tyto otázky projednali.

Prosíme vás tedy, pokud máte na budoucnosti Hnutí za občanskou svobodu zájem, abyste si připravili své vlastní stanovisko k budoucí činnosti HOSu a uplatnili je na celostátním setkání. Můžete je též zaslat písemně.

Považujeme za účelné sejít se začátkem února /přesný termín bude včas oznámen/. Pokud to bude ještě technicky únosné, pozveme všechny členy HOSu. V případě, že bude počet členů HOSu i nadále prudce stoupat, budeme muset zvolit delegační systém. Prosíme vás proto, máte-li zájem se konference zúčastnit, zašlete přihlášku na některou z kontaktních adres.

Praha 9. prosince 1989

Těšíme se na setkání

za koordinační výbor HOSu: Ladislav Lis, Ivan Mašek, Pavel Nauman,
Jan Štern, Jaromír Piskoř

za pražský výbor HOSu: Martin Holata, Jan Kozlík, Ilja Květoň,
Markéta Tesárková, Vojtěch Wagner, Tomáš Zelenka

kontaktní adresy: Jan Kozlík, Pionýrů 69, Praha 6

Ladislav Lis, Šišková 1228, Praha 8

ing. Ivan Mašek, Na Štáhlavce 16, 160 00 Praha 6

ing. arch. Pavel Nauman, Špálova 24, 162 00 Praha 6

Jaromír Piskoř, Haškova 8, 746 01 Opava

Tomáš Zelenka, Lomená 17, 162 00 Praha 6

P.S. S ohledem na překotný příliv nových členů, ztěžující jejich evidenci, uveřejňujeme tento dopis také v tisku.

Prohlášení zástupců Demokratické mládeže.

V Praze se dne 8. prosince 1989 sešli zástupci mládeže některých demokratických stran a sdružení. Cílem schůzky bylo posoudit politickou situaci v mládežnickém hnutí ČSSR. Účastníci setkání dospěli ke shodnému stanovisku:

- 1/ Ustavuje se koordinační skupina pod názvem Demokratická mládež, která bude koordinovat činnost samostatných mládežnických struktur.
- 2/ Zástupci DM se shodli na zásadním nesouhlasu s dosaváním monopolem SSM v mládežnickém hnutí a odmítají přijmout tuto organizaci za střešovou.
3. Na základě tohoto stanoviska požadují alikvótní rozdělení majetku SSM a vládních dotací mládežnickým organizacím.
4. Zástupci DM prohlašují, že sdružení DM je otevřeno všem demokratickým, nemarxistickým skupinám mládeže a mládežnickým organizacím demokratických stran, které se ztotožňují s tímto postojem vůči SSM.

Jan Bartáček, bezpartijní, sdružení mladých při ČSL

Jiří Matzner, Československá demokratická iniciativa

Pierre Meme, ČSL, sdružení mladých při ČSL

Robert Šimarek, Československá sociálně demokratická strana, sekce mládeže

Spojení na DM: Petr Žantovský, Novodvorská 435, Praha 4, tel. 2354008/367

kontakt: sekretariát ČsDi, ul. 28. října 3, Praha 1, tel. 26 77 55 / 1.24

Minulou neděli 15. října, v Ústřední televizi, po programu Vremja, se na obrazovce objevil Pitirim, Volokolamský a Jurjevský metropolita a přednesl kázání. Mluvil o tom, jak je smutné, aby se člověk - alespoň na čas - vytrhnul ze všedních starostí o chléb vezdejší, zamyslel se nad smyslem života, nad svým určením, jak je důležité neztratit to nejlepší, co je v tobě, jak je těžké zůstat samým sebou uprostřed lidského toku - zvláště těžké je to ve velkém městě. A při pohledu do sebe je důležité vzpomenout na své blízké a zamyslet se: byl jsem k nim dobrý, neučinil jsem někomu bolest?

Ale příznajme i televizi její díl: rozhodně rozšířila svůj obyčejný rámec. Nemyslím, že přenos prošel do etéru lehce a prostě, jakoby kázání církevních činitelů u nás bylo běžnou věcí. Stojí za zmínku, že "Večerní Moskva", když otiskla televizní program na 15.10., ponechala v názvu "Myšlenky o věčnosti" /ne zcela srozumitelně/- ale druhou část - "Nedělní mravní kázání" /více určující/ - odsekla. Náhoda? Šetření rádek? Spíše recidiva ateistického ohlížení: kázání v televizi?

Zjednodušený, dá se říci kasárenský ateismus, který se teď snažíme odmítnout, přinesl naší zemi mnoho neštěstí. Dějiny znají doby, kdy ateistická pozice požadovala od člověka velmi mnoho odvahy a síly ducha. Přece: člověk se pustil do sporu s nebem, s Bohem, s obvyklým a ustáleným společenským míněním. V naší zemi v nedávných dobách ateismus nepotřeboval ani odvahy, ani zvláštní přesvědčení - nebyl nic víc než stanovená norma chování. Abychom se považovali za ateisty, bylo postačující naučit se několik základních citátů a s jejich pomocí rozhodně odhalovat /nebo se tvářit, že odhalujeme/ religiózní omámení.

Je pravda, početné ateistické přednášky a brožury na nikoho zvláště nepůsobily. Avšak určitým způsobem ospravedlňovaly tu bezzákonnost, která se neustále uskutečňovala vůči věřícím. A to postupně mrzelo celou společnost. Lidé si zvykli žít ve světě podvojného účetnictví: z jedné strany vyhlášení svobody svědomí, ze druhé - na věřících pečeť křivdy, nepřijímají je na vysoké školy, zakazují se jim shromažďovat, zabývají se dobročinností, a čas od času je soudí a zavírají do vězení za jejich přesvědčení.

Rozbitý chrám - jizva na duši věřícího člověka. Avšak zneuctěný chrám rozvrací, pustoší a činí krutými duše těch, kteří jej zpustošili, i jenom dokonce se nepostavili proti jeho zničení.

Kolik sil a inkoustu bylo utraceno, aby se dokázala nedokonalost církevní morálky! Přesvědčovali nás: příkázání "Nezabiješ", "Nepokradeš" - to je dětské žvatlání lidstva. My jsme přece vychovali člověka o mnoho lépe než je ten, vychovaný církevní morálkou. Pod heslem boje s náboženstvím a církví se odvrhovaly všeličké hodnoty - dobrota, milosrdenství - ty přece překážejí ve výchově nového člověka. A v té době v zemi rostla zločinnost, kvetli kariéristé, lháři, úplatkáři, stále výše se zvedala stěna odcizení mezi člověkem a společností, člověkem a člověkem.

Nyní zdá se, že společnost již dostala rozum a zdravý smysl vzchopit se. Ubylo nadutosti v hodnocení úspěchů, přibyla střízlivost v hodnocení potíží. Do oběhu přicházejí pojmy, bez nichž se neobejdeme: pokání, trpělivost, milosrdenství, zpověď, pokušení.

Ne slovy, ale skutky vyhláší princip svobody svědomí, společnost doufá, že uvidí v církvi /všech vyznání/ rovnoprávného účastníka změn, jimiž žije země. V první řadě změn mravních, bez nichž není možný pokrok ve vztahu k přírodě, rodině, národnostním vztahům - tomu všemu, co nás nutí prožívat ostrý pocit poplachu. Před námi je sjednocení úsilí všech společenských sil, a církví - s její zkušeností a autoritou - zde patří důležité místo.

Kázání metropolity Pitirima, přednesené nám v televizi v neděli je slibující začátek. Ale - kdo ví - i ateismus, zbavený státních podpěr a byrokratického charakteru, stane se rovnoprávným a soutěžícím účastníkem velkého díla, získá upřímné a ideové přívržence a řekne svoje pádné slovo. Televize, myslím, najde místo i pro takové kázání.

"Moskovskije novosti" č. 43/1989, str.3. Překlad Marta Zemanová.

Bankovní konta Občanského fóra.

Vzhledem k naléhavým potřebám Občanského fóra znovu opakujeme čísla korunového a devizového konta:

Korunové konto: SBČS Václavské náměstí 42, 110 03 Praha 1 - 2 3 4 6 - 0 2 1

Devizové: SBČS Václavské náměstí 42, PSC totéž - 34833 - 180257 - 021

Program a zaměření Československé demokratické iniciativy

ČSDI je první nezávislá politická strana, která u nás vznikla po roce 1948. O registraci požádala již 11.11. 1989, tedy týden před 17. listopadem. Od 19. listopadu 1989 působí jako samostatná součást Občanského fóra.

ČSDI je strana liberálně demokratická, otevřená pro věřící i občany bez vyznání. Klade důraz na iniciativu a aktivitu svobodného jedince. Podporuje iniciativu jedinců a nezávislých skupin v oblasti politické, kulturní, sociální a především hospodářské. Cílem jakéhokoli společenského uspořádání, a tedy i státu, je zajistit jednotlivci plné uplatnění ve světě.

ČSDI chce usilovat o to, aby se vytvářel a rozšiřoval prostor pro svobodné podnikání v oblasti výroby, obchodu, služeb a živnosti. Chce rovněž navázat na tradice našeho venkova, zničené kolektivizací a násilným zavedením zemědělské velkovýroby, všemožně podporovat soukromě hospodařící rolníky a jejich zájmové sdružování. ČSDI vychází z českých demokratických tradic, z politického odkazu Palackého, Havlička a Masaryka a na Slovensku Milana R. Štefánika. Chápe tyto tradice jako svébytné uskutečnění odkazu křesťanské Evropy.

ČSDI klade důraz na myšlenky lidských práv a svobod, dnes mimořádně aktuální.

ČSDI vychází z pojmu národa jako přirozeného a důlného společenství, z něhož nemůže být nikdo vyloučen. Chce zapojit co největší měrou do práce k národní obnově všechny naše krajany, kteří pod politickým či ekonomickým tlakem opustili naši vlast, plně je rehabilitovat a umožnit jim, aby se podíleli na dalším rozvoji života obou našich národů.

ČSDI podporuje práva těch, kteří jsou ve společnosti bezděky a někdy i úmyslně utlačováni: práva důchodců, sociálně slabých vrstev obyvatelstva, národnostních menšin.

ČSDI usiluje o korektní a přátelské vztahy našich národů k národům a státům, které nás obklopují a s nimiž nás pojí společné tradice, sdílené hodnoty i příbuzné politické, hospodářské i kulturní zájmy. Jejím programem je smíření a spolupráce střeoevropských národů, chce tak přispět k vytvoření společného evropského domu.

K D O J S M E A C O C H C E M E

ČsDI je strana, která nepovažuje demokracii za prostředek k dosažení svých cílů. Pro ČsDI je demokracie cílem, a proto i nejvyšší hodnotou, cestou i cílem.

ČsDI není stranou třídní, neobrací se k vybraným sociálním skupinám či k lidem s určitým náboženským vyznáním. ČsDI je stranou otevřenou, otevřenou všem, kdo usilují o svobodu a demokracii.

ČsDI zavazuje, a stvrdí ve svých stanovách, že se nikdy neustanoví a neprohlásí za vedoucí stranu ve státě.

ČsDI zasává hluboké přesvědčení, že základem dobré a prospěšné sociální politiky může být jen demokraticky fungující a prosperující stát, respektující všechny formy vlastnictví a jejich rovnoprávné postavení v ekonomické soutěži, zbavené zbytečných státních zásahů.

ČsDI bude sloužit národu této země. Nepřipustí, aby národ sloužil stranám či jejich vůdcům.

ČsDI se hlásí k zásadě Erasma Rotterdamského "Hluchoce nesouhlasím s vašimi názory, ale udělám vše pro to, abyste je mohl veřejně hlásat".

Hlas menšin musí mít záruky, že bude slyšen, vyjádřen i zvážen. Všichni musí mít právo vyjádřit své mínění.

ČsDI se zavazuje, že bude všemi silami a prostředky demokracii prohlubovat a rozvíjet, stejně odhodlaně bude však demokracii i bránit.

Za pomoci svých odborných poradců sdružených v jednotlivých sekcích /ekonomická, ekologická, sociální, odborová, ekumenická a pod./ bude ČsDI vypracovávat návrhy a expertízy, jakož i posuzovat kroky státních orgánů, jimž bude v případě nesouhlasu oponovat. Veškeré návrhy ČsDI musí být schváleny v plénu, které k nim vysloví i své připomínky.

ČsDI se nehlásí k ideologii žádné strany, skupiny či třídy. ČsDI je stranou novou, svůj program teprve tvoří. Vychází při tom z demokratických tradic našeho národa, jejichž základy položili Palacký, Havlíček a Masaryk.

Jsme stranou nestraniků, stranou bez ideologie.